

3. Півнюк В.М. Сленги в сучасній українській мові / В.М. Півнюк // *Культура і мистецтво у сучасному світі*, 2010. Вип. 11. С. 162-167. URL: file:///C:/Users/HP/Downloads/Kmss_2010_11_22.pdf. (дата звернення: 21.04.2021)
4. Рильський М.Т. Як парость виноградної лози / М.Т. Рильський ; упоряд. Г.М. Колесник ; відп. ред. І.К. Білодід. Київ : Наук. думка, 1973. 264 с.

Іноземцева Юлія

Науковий керівник – доц. Дащенко Наталія

ПРОБЛЕМНО-ТЕМАТИЧНИЙ АСПЕКТ РЕГІОНАЛЬНОЇ РАНКОВОЇ ТЕЛЕПРОГРАМИ «ТВІЙ РАНОК»

Телебачення має вагомий вплив на особистісні установки людини, її думки, цінності, погляди, сприйняття дійсності. Згідно з результатами опитування USAID-Internews «Ставлення населення до ЗМІ та споживання різних типів медіа» у 2020 р. рівень довіри до регіонального телебачення був фактично на одному щаблі з інтернет-сайтами, незважаючи на суттєве зниження цієї цифри порівняно з минулими роками (наприклад, у 2015 р. 43 % опитаних звірялися з контентом регіональних телеканалів, а у 2020 р. – лише 28%) [1]. Цей результат не можна вважати низьким, адже він вказує, що кожен третій українець регулярно переглядає місцеве телебачення. На думку Н. Лещик, на регіональному рівні ТБ «поширює інформацію повніше і швидше, достовірніше і емоційніше, ніж інші ЗМІ» [2]. Тому вивчення тематики сюжетів регіональних телепрограм становить актуальний предмет наукового вивчення з прагматичною настановою.

Аналізу регіональних ранкових телепрограм, виокремленню їх структурних і тематичних ознак присвячено праці О. Беци, А. Горчикової, Т. Крайнікової, Н. Лещик, М. Нагорняк, А. Полісученко, А. Пономаренко, О. Ятчук та ін. Науковці вивчали телевізійну інтерактивність (Р. Борецький), інформаційне насичення ранкових телеефірів (А. Стащенко), діалогічні форми телевізійного мовлення (Ю. Єлісовенко), жанрові особливості сюжетів у ранкових телепрограмах (В. Гоян).

Мета статті – провести аналіз актуалізованих тем у прямих ефірах регіональної ранкової телепрограми «Твій ранок» на телеканалі «Тернопіль 1». Джерела: випуски телепрограми за 12-16.04.2021 р., оприлюднені на платформі «Ютуб».

Зазначимо, що ранкові телепрограми є рідкістю в регіональному телепросторі. Це можна пояснити тим, що бракує досвіду, ресурсів, харизматичних ведучих тощо. А. Яковець доводить, що «телебачення, у якому немає прямого ефіру, – це, певною мірою, порожнє телебачення», а «довіра глядача до того, що передається в запису, є значно нижчою, ніж до живого ефіру» [5]. Тому формат ранкової телепередачі у прямому ефірі є ефективним з погляду залучення глядачів, взаємодії з ними і вимагає високої рівня підготовки до прямих включень. Крім того, ранкове інформування змушене балансувати між інформативністю та інфотейнментом, що вимагає структурувати фактаж, ділити його на тематичні блоки, не навантажувати аудиторію надто складними повідомленнями. Проблеми, які висвітлюють у сюжетах регіональні ранкові телепрограми, їх змістове та ідейне наповнення й, безперечно, майстерність і компетентність журналістів, впливають на залученість глядачів у «денний» інформаційний простір, формують рівень довіри до телеканалу.

«Тернопіль 1» – місцевий інформаційно-розважальний телеканал сімейного типу, мовлення якого відбувається через кабельні мережі у Тернопільській області (зокрема в Кременці, Чорткові, Тербовлі). Цей регіональний телеканал заснований 26 квітня 2017 р., а повноцінну роботу розпочав після отримання ліцензії у січні 2018 р. Зараз канал має цілодобовий обсяг мовлення та гасло «Тернопіль – це ти!». Програмне наповнення телеканалу [4] складають короткі випуски новин «ТІ Новини», кількахвилинна телепередача про відомих містян «Персона», різноманітні реаліті-шоу на актуальні теми, як-от: «Смачний сюрприз», «Весілля за один день», «Ти красива», «Стань моделлю», «Добрий вечір» тощо; соціальний телепроект «Небайдужі»; розважальні шоу «Хто кого», «Домашній магазин», «Вмикайся»;

дитяче шоу «У ритмі»; просвітницькі програми «Експерт у кадрі», «Енциклопедія краси», «У лікаря» та б. ін. Деякі події міста і краю транслюються у форматі live-streaming у соціальних мережах телеканалу (сторінках на платформах «Фейсбук», «Інстаграм», «Ютуб»). На нашу думку, контент телеканалу орієнтований найперше на людей віком 18-45 років.

Чільне місце серед медіапродуктів цього телемовця займає ранкова програма «Твій ранок». Це – прямефірне ранкове шоу, перший випуск якого з’явився 1 червня 2020 р., однак воно вже встигло позитивно зарекомендувати себе, увібравши досвід тернопільських ранкових шоу (зокрема, попередника – «Файного ранку»). Ведучі – Ірина Прокопишин та Артур Шалак. До вересня 2020 р. середня тривалість телепрограми становила 1 год. 15 хв.; час осінніх випусків збільшили до 1 год. 50 хв., і ця тривалість незмінна до сьогодні.

Аналізуючи структуру «Твого ранку», зазначимо, що кожен випуск по-своєму самобутній, має певні деталі та нововведення, що відрізняє його від інших. Серед переглянутих випусків за 12-16 квітня 2021 р. [3] можна виділити сталі інформаційно-тематичні блоки та їх середню часову тривалість (рис. 1).

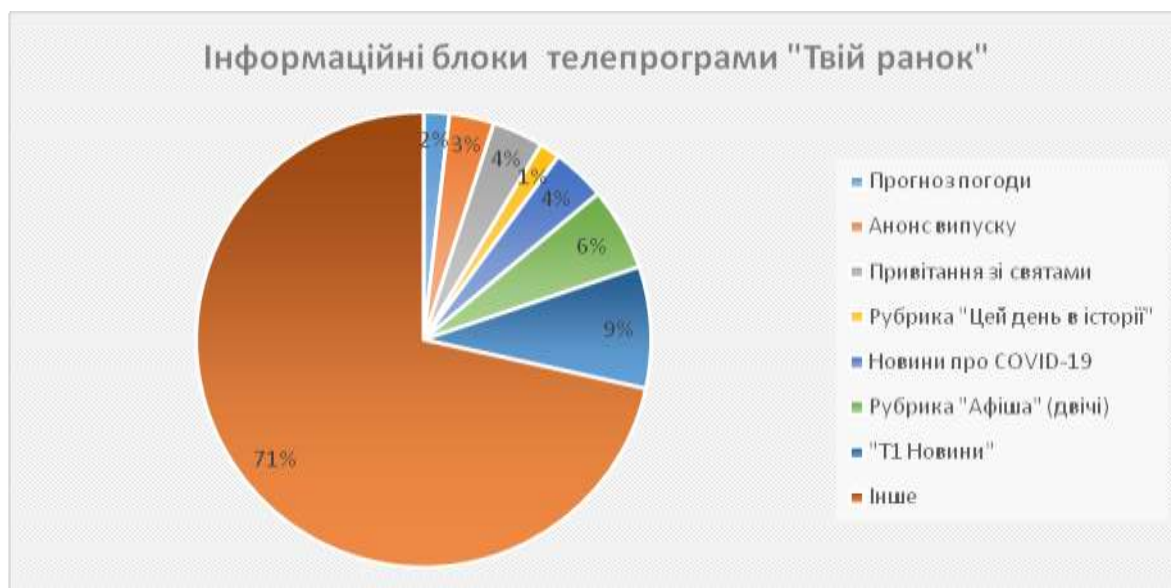

Рис. 1. Сталі інформаційно-тематичні блоки та їх тривалість (хв.) у структурі телепрограми «Твій ранок».

Концепція ранкової телепрограми передбачає запрошення різноманітних гостей у студію та інтерв'ю з ними. Стандартно кожен випуск включає дві розмови, у яких за аналізований період обговорювалися такі теми і проблеми: пелюшковий дерматит (з лікарем-педіатром-неонатологом Н. Сарахман); правильне вживання біодобавок (з фітнес-тренером Л. Мулою); методи легкого вивчення іноземних мов (з власницею студії іноземних мов Н. Динею); шкода і небезпека спалювання сухої трави (з начальником відділу агітаційно-пропагандистської роботи ГУ ДСНС в Тернопільській області С. Даніліним); теренова гра «Гурби-Антонівці» (з представниками МНК О. Семенець та В. Капустинським); вирощування лаванди на Чортківщині (з підприємцями М. Герчак та І. Басівим); документальний фільм про Квітку Цісик (з письменником, сценаристом, режисером А. Кірсановим і продюсеркою фільму В. Борщевською); творчість тернопільських музикантів-початківців з гурту «TWEET ME VACK»; методика розвитку голосу для публічного мовлення (з режисером, актором і викладачем з ораторського мистецтва І. Кусяком); убезпечення хвороб голосових зв'язок (з лікарем-отоларингологом Ю. Пасічник). Вважаємо, що за проблематикою та змістом ці бесіди актуальні для глядачів з різними особистими і професійними зацікавленнями.

Решту ефірного часу випусків телепрограми «Твій ранок» займають оголошені ведучими новини різного змісту і тематики. Композиційно вони розташовані між традиційними рубриками, згруповані по 3-4 за тематикою або озвучені по одній новині, як бекграунд до основної інформації. Проаналізовані випуски телепрограми всього містили 78 новин (включно з окремими короткими сюжетами, що є складовою імпровізаційності прямого ефіру, хоча завжди підготовані заздалегідь, і приурочені конкретним подіям, вибраним із рубрики «Цей день в історії»). З метою комплексного осмислення тематико-проблемного наповнення випусків аналізованої телепередачі проведено кількісний моніторинг тем (рис. 2).

Рис. 2. Співвідношення тем у випусках телепрограми «Твій ранок».

Результати моніторингу засвідчують переважання таких тем:

– культура – 11 із 78 сюжетів: «У Чорткові розмалюють головний греко-католицький храм єпархії» (13.04); «Цьогорічна 93-я церемонія вручення нагород премії «Оскар» (14.04); «Першу онлайн-галерею «Жити з мистецтвом» про гуцульських митців запустили в Україні» (15.04); «Х Книжковий арсенал» у 2021 р.» (16.04); «Український культурний фонд отримав нову керівницю Ларису Мудрак» (16.04) та ін.;

– соціально-побутова сфера – 10 із 78 сюжетів: «Біля торговельно-розважального центру у Тернополі проводитиметься благодійна акція зі збору макулатури, і вона спрямована на закупівлю їжі тваринам» (13.04); «У деяких мікрорайонах Тернополя сьогодні не буде води і електропостачання» (13.04); «Сортування – крок до зменшення сміття (досвід жителів вулиці Чалдаєва)» (14.04); «У Тернополі пропонують зранку та ввечері обмежити рух учбового транспорту» (16.04);

– наука – 9 із 78 сюжетів: «На Марс відправили вертоліт, що може робити знімки з певної висоти» (12.04); «Про Стівена Хокінга» (13.04); «Телескоп «Габл» надіслав фото скупчення галактик «Ейбл» (14.04); «Прототип робота-будівельника представили у Австралії» (16.04); «Вчені із Массачусетського університету перетворили коливання павутини у музику» (16.04) та ін.;

– туризм – 7 із 78 сюжетів: «У Теробовлі готуються до відкриття оглядової ратуші» (12.04); «Італія послаблює карантинні обмеження і починає запускати в країну туристів» (13.04); «Влада Мальти готова платити туристам за те, що вони приїжджатимуть сюди відпочивати» (13.04); «Куди можна поїхати в Україні, аби глянути на цвітіння сакур» (15.04) та ін.

Далі за кількістю сюжетів/новин (6 із 78) йдуть теми курйози («Саркофаг єгипетського бога на одному із балконів житлових будинків у Києві» (12.04); «Пластикова пляшка, яку знайшли у голові однієї з одеських скульптур під час реставрації» (13.04) та ін.) і здоров'я («Цікаві факти про роботу людського мозку. Поради, як активізувати своє мислення» (13.04), «Що таке пам'ять та які «нормальні» проблеми із нею може мати людина» (13.04); «Як подолати стрес?» (15.04) тощо.

Значно менше новин в аналізованій телепрограмі присвячено висвітленню: діяльності громадських організацій (5); медицини (4); IT-сфери (4). Надто скупо виражені теми історії (3); освіти (3); політики (3); бізнесу (2); екології (2); економіки (1), спорту (1) та війни на Сході країни (1).

Висновки. Дослідження проблемно-тематичного аспекту тижневого мовлення ранкової телепрограми «Твій ранок» на телеканалі «Тернопіль 1» проведено вперше. Такий підхід дав змогу зробити висновок про специфіку цього формату телемовлення. Тематичний моніторинг засвідчив переважання інформації про місцеві соціально-побутові проблеми, що стосуються різних спеціалізованих галузей. «Тематичними лідерами» є сюжети і повідомлення про культуру, соціально-побутову сферу, науку, туризм, що можна вважати реалізацією інформаційної та культурно-просвітницької функції медіа. Показово, що в проаналізованих випусках майже відсутня негативна інформація, зміст повідомлень і тональність мовлення дає заряд бадьорості та створює оптимістичний настрій, налаштовує на позитив. У час, коли телевізійні новини деморалізують суспільство, навіюючи відчуття зневіри, приреченості, страху, медійники, котрі працюють над підготовкою та випуском в ефір регіональної телепрограми «Твій ранок», ретельно відбирають інформацію: збалансовують негативні новини з повідомленнями про інновації, досягнення, цікаві факти, відомих особистостей, свята та ін.

ЛІТЕРАТУРА

1. Закусило М. Соцмережі й телебачення – основні джерела новин для українців; довіра до національних медіа впала (дослідження). «Детектор медіа»: сайт URL: <https://detector.media/infospace/article/181614/2020-10-16-sotsmerezhi-y-telebachennya-osnovni-dzherela-novyn-dlya-ukraintsiv-dovira-do-natsionalnykh-media-vpala-doslidzhennya/>
2. Лещик Н. Дослідження українського інформаційного медійного контенту: психолого-соціальний вимір. «ScienceRise»: Scientific Journal. 2016. № 1/1(18). С. 42-51.
3. «Твій ранок». YouTube. Вип. за 12-16.04.2021. URL: <https://www.youtube.com/c/%D0%A2%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%A2%D0%B5%D1%80%D0%BD%D0%BE%D0%BF%D1%96%D0%BB%D1%8C1/videos>
4. Тернопіль 1: телеканал: сайт. Рубрика «Програми». URL: <https://ternopil1.com/programs/>
5. Яковець А. В. Телевізійна журналістика: теорія і практика : підручник. Київ : ВД «Києво-Могилянська академія», 2007. 240 с.

*Заблоцька Вікторія
Науковий керівник – доц. Дащенко Наталія*

ВИРАЖАЛЬНІ ЗАСОБИ РАНКОВОГО ТЕЛЕШОУ «ТВІЙ РАНОК» НА ТЕЛЕКАНАЛІ «ТЕРНОПІЛЬ 1»

Актуальність дослідження зумовлена тим, що телепрограма «Твій ранок» на тернопільському регіональному телебаченні зовсім не досліджена з погляду використовуваних у ній зображально-виражальних засобів та їх значення для планування та успішної реалізації телепроекту.

Зображально-виражальні засоби на телебаченні – важлива характеристика якості медіапродукту. У кожного телеканалу чи програми вони різні, проте стосуються обов'язкових складових: зображення: кадр, ракурс, план та монтаж, зовнішній вигляд студії; звуку: людське мовлення, музика, шуми; тексту: зміст повідомлюваного, монтаж телетексту.

Мета статті – розглянути виражальні засоби телепрограми «Твій ранок».